Norges Fiskarlag
Fiskarlagets Servicekontor AS

Fiskeridirektoratet

5804 BERGEN

Deres ref.	Vår ref.	Saksbehandler	Dato
25/22475-	2026/219-13		26.06.2026

Høring - fiskeritillatelser, kvotetak og fordeling av strukturgevinst - uttalelse fra Norges Fiskarlag.

Landsstyret i Norges Fiskarlag behandlet ovennevnte sak i møte 25. juni 2026 og fattet følgende vedtak:

«**Innledning**
Norges Fiskarlag viser til høring om fiskeritillatelser, kvotetak og fordeling av strukturgevinst med høringsfrist den 26. juni d.å. Mange strukturkvoter utløper allerede ved kommende årsskifte, og det haster derfor med å få avklart gjenstående spørsmål knyttet til håndtering av tilbakefallet.

Norges Fiskarlag mener at spørsmålene som nå er til behandling med fordel kunne vært avklart tidligere. Sentrale forhold som fordeling av strukturkvoter ved utløp, kvotetak og eierkonsentrasjonsbegrensninger er viktig for næringsaktørene, og det er uheldig at prosessene har tatt så lang tid. Dette har skapt usikkerhet for fiskerinæringen og vanskeliggjort planlegging av drift og investeringer.

Norges Fiskarlag er enig i at høringen i denne omgang avgrenses slik det fremkommer av høringsnotatet, men Fiskarlaget forventer at Nærings- og fiskeridepartementet i nær framtid følger opp gjenstående vedtak fra Stortingets behandling av kvotemeldingen. Vi henviser her blant annet til behov for avklaringer på regelverk rundt eierkonsentrasjonsregler i kystfiskeflåten, gjennomgang av leiefartøyordningen, vurdering av innretning på framtidig strukturkvoteordning, nye regler for kvoteutveksling og nedsetting av arbeidsgruppe som skal vurdere alternative størrelsesparameter for fartøyutforming for kystfiskeflåten under 21 meter.

Overgang til fiskeritillatelser
Det kommer frem av Fiskeridirektoratets høringsnotat at det skal opprettes fiskeritillatelser i

alle lukkede fiskerier, og at konsesjonsforskriften og deltakerforskriften samtidig erstattes av en ny forskrift om fiskeritillatelser og deltakelse i åpne grupper. Ved å etablere en ordning med spesielle fiskeritillatelser vil någjeldende årlige deltakeradganger få samme rettslige innhold som någjeldende spesielle tillatelser. Norges Fiskarlag er positiv til en slik omlegging og forutsetter at dagens konsesjoner ikke svekkes ved overgang til ny felles fiskeritillatelse.

Norges Fiskarlag mener det må tydeliggjøres hvorvidt de årlige adgangskriteriene bare skal vurderes ved første gangs konvertering til fiskeritillatelse, eller om de fortsatt må være oppfylt løpende. Det fremstår nærliggende å anta at de historiske kvalifikasjonskravene vurderes ved konverteringen, mens krav som manntallsføring, fartøyregistrering og egnethet mv. må være oppfylt fortløpende og at deltakervilkårene er på årlig høring i næringen.

Norges Fiskarlag er blitt gjort oppmerksom på at det er tilfeller med tilsynelatende nye bestemmelser i den nye forskriften som ikke kommenteres direkte i høringsnotatet. Fiskarlaget forutsetter at myndighetenes høringsnotat belyser alle vesentlige endringer i regelverket, og høringsinnspillet vårt tar utgangspunkt i endringsforslagene som går fram av høringsnotatet.

Fiskeridirektoratets høringsnotat er omfattende og berører store deler av kvotesystemet i de fleste fartøygrupper og fiskerier. Norges Fiskarlags høringssvar er i det videre er strukturert rundt Fiskeridirektoratets 18 konkrete høringspunkt som høringsinstansene inviteres til å komme med innspill på.

Høringspunkt 1
Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på hvorvidt det skal være et driftskrav ved salg av fartøy med spesiell tillatelse for fortsatt drift på de årlige deltakeradgangene, og driftskravet foreslås å gjelde på fiskeritillatelsene.

Norges Fiskarlag fraråder å innføre et slikt driftskrav ved overgang til fiskeritillatelser da dette ikke ansees som hensiktsmessig i kystfiskeflåten. Fiskarlaget mener videre at driftskravet er lite formålstjenlig og at muligheten for tilbakekalling av tillatelser ved passivitet bør være tilstrekkelig for å sikre aktivitet på tildelte tillatelser. Dersom et slikt driftskrav innføres, mener Fiskarlaget at saken først må utredes nærmere og blant annet sees opp mot deltakervilkår knyttet til manntallsføring.

Høringspunkt 2
Fiskeridirektoratet anmoder om høringsinstansenes syn på innføring av to separate bestemmelser om leiefartøy ved å skille leiefartøy ved havari/forlis og leiefartøy ved kontrahering av nybygg. Den foreslåtte endringen skal ikke medføre materielle endringer i adgangen til å bruke leiefartøy.

Norges Fiskarlag stiller seg positiv til forslaget og mener dette bidrar til et enklere og mer brukervennlig regelverk. Vi viser ellers til Fiskebåts merknader på dette høringspunktet i sitt innspill i saken datert 12. juni d.å., og vi legger til grunn at innstrammingen i forslaget til ny forskrift er utilsiktet.

Høringspunkt 3
Fiskeridirektoratet anmoder om høringsinstansenes syn på om hvorvidt hval- og selfangsttillatelsen bør endres fra en årlig tillatelse til en tidsuavgrenset tillatelse.

Norges Fiskarlag støtter dette endringsforslaget da det bidrar til forenkling og harmonisering i regelverket samtidig som aktørene gis større forutsigbarhet.

Høringspunkt 4-6
Fiskeridirektoratet inviterer høringsinstansene til å komme med synspunkt på forslag til oppheving av ulike unntaksbestemmelser i deltakerforskriften for kystfiskeflåten som ikke lenger er i bruk.

Norges Fiskarlag er positiv til å oppheve disse unntaksbestemmelsene forutsatt at de ikke lenger er i bruk.

Høringspunkt 7
Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på forslaget til navngiving av de nye fiskeritillatelsene.

Norges Fiskarlag viser til at forslaget i stor grad er en videreføring av gjeldede benevnelser og har ingen spesielle merknader til navngiving på de nye fiskeritillatelsene.

Høringspunkt 8
Fiskeridirektoratet anmoder om høringsinstansenes syn på hvorvidt adgangen til å delta i reketrålfisket ved Grønland i åpen gruppe bør oppheves.

Norges Fiskarlag legger til grunn at adgangen til å delta i reketrålfisket ved Grønland fortsatt skal reguleres av gjeldende tillatelser. Samtidig mener Fiskarlaget at det ved behov må kunne åpnes for utvidet deltakelse for å fiske rekekvoten ved Grønland. For øvrig har ikke Fiskarlaget noen merknader til dette forslaget.

Høringspunkt 9
Fiskeridirektoratet foreslår å oppheve unntaksbestemmelse som gir fartøy mellom 10-10,99 meter hjemmelslengde anledning til å delta i strukturkvoteordningen dersom avgivende og mottakende fartøy har samme eier(e) registeret i merkeregisteret før 16. mars 2017.

Norges Fiskarlag har ingen innvendinger mot å oppheve denne unntaksbestemmelsen som ikke lenger er i bruk.

Høringspunkt 10
Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på om det bør innføres større fleksibilitet i strukturkvoteordningene for kystfiskeflåten ved at kvotetakene justeres slik at det åpnes opp for et kvotetak på 4+2 i hjemmelslengdegruppene mellom 11 og 14,99 meter og 5+3 i hjemmelslengdegruppene mellom 15 og 27,99 meter.

Norges Fiskarlag har i flere år etterlyst større fleksibilitet i strukturkvoteordningene i kystfiskeflåten og er fornøyd med at myndighetene nå foreslår å innføre større fleksibilitet.

Norges Fiskarlag viser også til at det kan være ytterligere behov for fleksibilitet innenfor de gjeldene samlede kvotetak (på tvers av hvitfisk- og pelagiske tillatelser), og mener det kan være hensiktsmessig å tillate kvotetak regnet med desimaler.

Høringspunkt 11
Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes innspill på om en oppgivelse av en utskiftingstillatelse bør likestilles med at fartøy trekkes ut av fisket i forbindelse medbruk av strukturkvoteordningen.

Norges Fiskarlag er positiv til denne endringen, og vi mener en at en slik omlegging legger til rette for et enklere og mer effektivt regelverk.

Høringspunkt 12
Fiskeridirektoratet inviterer til synspunkt på eventuell endring av fordelingsnøkkelen for fordeling av strukturkvoter i forbindelse med avkortning til modell X, slik at det blir én felles fordelingsnøkkel for alle strukturkvoter.

Norges Fiskarlag viser til at praksisen/metoden for å fordele strukturkvoter ved avkorting har variert mellom ulike fiskerier og fartøygrupper. I enkelte fartøygrupper har strukturkvoter blitt fordelt ved at det har blitt færre kvotefaktorer å fordele gruppekvotene på, mens kvotefaktorene har blitt oppjustert i andre fartøygrupper slik at det relative forholdet mellom gjenværende fartøy har vært konstant. Begge metoder har hatt samme effekt på de årlige kvotetildelingene, og det vil si at avkortningen er blitt fordelt likt på alle kvotefaktorer i fartøygruppen.

Norges Fiskarlag viser videre til at den første metoden i all hovedsak er benyttet i havfiskeflåten, der det oftest er sammenfall og vanntette skott mellom struktur- og reguleringsgrupper. Den andre metoden er i benyttet i for eksempel kystfiskeflåtens fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62°N (Finnmarksmodellen) der det er åpnet for en viss strukturering på tvers av fartøygruppene, og metoden sikrer at strukturkvotene ved avkorting tilfaller de opprinnelige strukturgruppene.

Norges Fiskarlag mener at gjeldene prinsipp for fordeling av strukturkvoter ved avkorting bør videreføres, og mener det vil være uproblematisk at dette er en litt annen metode enn ved fordeling av strukturkvoter ved utløp/tilbakefall.

Norges Fiskarlag mener videre det er uheldig at høringsnotatet ikke problematiserer fordeling av strukturkvoter ved avkortning der i de tilfeller det ikke er sammenfall eller vanntette skott mellom struktur- og reguleringsgrupper. Dette gjelder blant annet i kystgruppene i pelagiske fiskerier (NVG, makrell og nordsjøsild) og mellom nordsjøtrål og pelagisk trål (nordsjøsild).

Norges Fiskarlag mener at det er behov for opprydding og avklaring med hensyn til disse problemstillingene i enkelte fartøygrupper, og forventer at myndighetene avklarer disse forhold i innværende år i god tid før nytt regelverk trer i kraft.

Høringspunkt 13
Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på innføring av en tredje type kvotefaktorer, strukturgevinstkvotefaktor, skissert behandling av denne i forbindelse med fremtidig strukturering av grunnkvotefaktorer og i forbindelse med tildeling ny eier.

Norges Fiskarlag støtter ikke at det innføres en ny kvotefaktor, («strukturgevinstkvotefaktor»). Vi mener at en slik løsning vil komplisere kvotesystemet ytterligere, og at det er i strid med Stortingets vedtak som tilsier *«full effekt på grunnkvoter og halv effekt på gjenværende strukturkvoter»*. Også i St. melding nr. 21 (2006/07) ble det uttalt at strukturkvotene skulle fordeles ved å øke gjenværende kvotefaktorer i fartøygruppene.

Norges Fiskarlag mener at før det eventuelt innføres en ny kvotefaktor må det redegjøres nærmere for behovet, de rettslige konsekvensene og de praktiske virkningene for næringsaktørene. Fiskarlaget krever at kvotefaktorer fordelt fra strukturkvoter må gis samme rettslige status som de ordinære grunn- og strukturkvotefaktorene.

Norges Fiskarlag mener også at den foreslåtte begrepsbruken («strukturgevinstkvotefaktor») er meget uheldig og sterkt misvisende. Grunnkvotetillegg/strukturkvotetillegg eller hjemfallsfaktor er mer beskrivende.

Høringspunkt 14
Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på den forståelsen som er lagt til grunn for håndteringen av fordeling av strukturgevinst.

Norges Fiskarlag er i utgangspunktet positiv til forslaget i høringsnotatet. Vi henviser imidlertid til vårt svar på høringspunkt 12 der vi forventer at myndighetene klargjør regelverk og praksis for fordeling av strukturgevinster til opprinnelige fartøygrupper der det er avvik mellom struktur- og reguleringsgrupper eller det er tillatt strukturering på tvers av fartøygruppene.

Norges Fiskarlag vil også påpeke at bakgrunnen for kvotefaktorjusteringen i lukket kystgruppes fiske etter torsk nord for 62°N som følge av Stortingets vedtak 598 *«Stortinget ber regjeringen omfordele 2 pst. av kvoteandelen fra den konvensjonelle kystflåten, lukket*

gruppe over 11 meter, til lukket gruppe under 11 meter», hadde bakgrunn i at kvotefaktorer var flyttet oppover i lengdegruppene som følge av adgang til å strukturere på tvers av hjemmelslengdegruppene. Omfordelingen Stortinget gjorde i vedtak 598 medførte i realiteten en forskuttering av fordeling av strukturgevinster ved tidsbegrensningens utløp. Dersom disse strukturgevinstene omfordeles mellom lengdegruppene ved tidsbegrensningens utløp, fordeles de i realiteten to ganger til fartøygruppen under 11 meter hjemmelslengde. Fiskarlaget mener at myndighetene må ta høyde for at det allerede er fordelt strukturgevinster i denne fartøygruppen når nytt regelverk skal utformes.

Høringspunkt 15
Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på åpning for korrigering av omvendt strukturering.

Norges Fiskarlag er positiv til forslaget om korrigering av omvendt strukturering, men mener at det bør stilles strenge dokumentasjonskrav for slik korrigering.

Høringspunkt 16
Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på om grunnkvotefaktorer knyttet til «gamle» rekrutteringskvoter bør omfattes av fordelingen av strukturkvotefaktorer, eller ikke – både fra avkorting og etter tidsbegrensingens utløp.

Norges Fiskarlag anbefaler at disse rekrutteringskvotene behandles som øvrige tillatelser i forbindelse med fordeling av strukturkvoter ved avkorting eller tidsutløp. Det forutsettes videre dette salderes innenfor de aktuelle gruppekvotene, og ikke trekkes fra toppen.

Høringspunkt 17
Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på de tre alternative måtene (A, B og C) for håndtering av tilfeller hvor kvotetakene/eierkonsentrasjonsreglene overstiges i forbindelse med fordeling av strukturgevinstkvotefaktorer.

Norges Fiskarlag foreslår alternativ C for fordeling av strukturgevinster, men samtidig at alternativ C skal gjelde for strukturkvoter etablert før en valgt skjæringsdato. Modell/alternativ for fordeling av strukturkvoter etablert etter denne skjæringsdatoen bør diskuteres når innretning på framtidig strukturkvoteordning og eierkonsentrasjonsregler i kystfiskeflåten skal på høring i egne prosesser i henhold til Stortingets vedtak.

Høringspunkt 18
Fiskeridirektoratet ber om høringsinstansenes syn på om kondemneringskravet ved sammenslåing av reketråltillatelser bør oppheves, en vurdering av om avkortning av konsesjonskapasitet i forbindelse med sammenslåing av reketråltillatelser bør reduseres fra 30 prosent til 10 prosent, samt en vurdering av om maksimal konsesjonskapasitet etter sammenslåing bør økes fra 600 kbm. til 760 kbm. eller lavere.

Norges Fiskarlag støtter en endring av sammenslåingsreglene for reketråltillatelser og

mener kondemneringskravet bør oppheves og at satsen for avkorting kan reduseres til 10 prosent. Videre bør maksimal konsesjonskapasitet etter sammenslåing økes til 1000 kbm. sett i lys av økt internasjonal og nasjonal deltakelse i rekefiske i Barentshavet.»

Med hilsen
Norges Fiskarlag

Jan Roger Lerbukt

Sverre Johansen

Kopi til: medlemslagene
Landsstyrets medlemmer
Nærings- og fiskeridepartementet

Vedlegg: Uttalelse fra Nord Fiskarlag
Uttalelse fra Sør-Norges Fiskarlag
Uttalelse fra Fiskebåt

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.